

mensgeworden en heeft

Onder ons

gewoond

Contactblad Missiezusters, Dienaressen van de Heilige Geest

Jaargang 48, Juli 2014

Inhoud Juli 2014

1. *Retraitehuis*
2. *Amsterdam*
3. *Den Haag*
4. *Nieuwe stappen op mijn weg in de kunst*
5. *Het verhaal van ons 14de Generaal Kapittel*
6. *Viering van 125 jaar SSpS en 100 jaar aanwezigheid in Uden*
7. *Toespraak 1 juni*
8. *Feestweek*
9. *Na 125 jaar*
10. *Josef Freinademetz*
11. *In Memoriam*
12. *Mededelingen*

Lieve zusters,

Wat hebben we druk gehad in de afgelopen maanden, vooral in mei en juni ! Dit i.v.m. ons feest: 125 jaar congregatie en 25 jaar Uden! Wat mooie gelegenheden hebben we gevierd met vrienden, gasten, medezusters en medebroeders! Nu kunnen we gewoon terugkijken naar deze mooie ervaringen, ontmoetingen, gezellig samen zijn met dankbaarheid en vreugde! Met die drukte is de vierde digitale editie van ONDER ONS uitgesteld. Maar nu staat die voor ons klaar.

Ook is het 14de Generaal Kapittel achter de rug. 30 mei jl. was de laatste dag. Rest nu is de terugkoppeling. Zuster Shyny en ik zijn daarmee bezig met de voorbereidingen. Hartelijk dank voor jullie gebed gedurende het kapittel. Het was voelbaar. De Heilige Geest had ons geleid door het kapittel heen. Daarom was het ook zo rustig verlopen. Inmiddels zijn de data van terugkoppeling al bekend.

De vakantiedagen staan ook voor de deur. Tijd om wat gas terug te nemen. De meesten van ons hebben al hun vakantie plannen; sommigen nog niet. Geniet van de vrije dagen, van de ontmoetingen met familie en vrienden. Er is tijd voor alles onder de zon! Moge de Goede God u vergezellen waar u ook gaat...

Lieve groet en Gods zegen,
Zr. Melina Polo SSpS

Wij hopen op medewerking van u allen: als u een bijdrage voor een artikel voor ons contactblad heeft, vragen we het in te zenden naar onze e-mail adres: newonderons@gmail.com

Retraitehuis

Op 21 maart hebben wij aan een bezinningsdag in het Kloosterhotel ZIN deelgenomen.

Deze dag was voor leken medewerkers van Congregatie, Ordes en Abdijen. Er waren 75 mensen van 33 verschillende ordes die hier aan hebben deelgenomen.

Het thema was werken in een religieuze gemeenschap “Wat bezielt ons” een zoektocht naar bronnen van spiritualiteit.

Een meditatie aanzet was, “Wat bezielt jou?” en op zoek te gaan naar je eigen bron. In kleine groepjes werd besproken over die grote betrokkenheid, geïnteresseerdheid wat hier achter zit. Gesproken werd over ontmoetingen, bronnen van inspiratie, wat geeft je vleugels en hoe blijf je gaande onderweg.

Het waren interessante herkenbare onderwerpen van waaruit wij bezielt werken, spiritualiteit van religieuzen ervaren en deze bij onszelf vorm kunnen geven. Het was een intensieve ontmoetingsdag wat voor ieder van ons weer veel energie gaf om verder te gaan.

Giny en Joke.

Amsterdam

Groeten uit Amsterdam !

We zijn intussen bijna vier maanden in Amsterdam. De tijd vliegt zonder dat wij dat eigenlijk beseffen. We zijn nog

Onder Ons Provincie Nederland

druk bezig met verdere verkenningen van onze missie hier en nu.

Hier zijn veel instellingen en organisaties die mensen helpen. Dat geeft ons moed, wij zijn niet de enigste. God zij dank zijn er veel mensen “van goede wil”!.

Maar er zijn ook heel veel mensen die hulp nodig hebben. Dat kunnen zijn: migranten, alleenstaande vrouwen, dak- en thuislozen, ouderen en eenzamen, HIV besmette mensen enz.

Wij voelen ons thuis in de parochie en de mensen zijn blij met onze aanwezigheid. We sluiten ons aan bij veel wat hier al gebeurt en ontvangen mensen en groepen die hier om allerlei redenen in het gebouw komen.

Zr. Judith heeft zich aangesloten bij de lectoren groep en verzorgt de verjaardagspost voor de vrijwilligers van de parochie. Ik heb mij aangesloten bij het koor, hoewel sommigen van jullie dat grappig zullen vinden. Het is een goede kans voor mij met hun in contact te komen. Ook heb ik aan een paar bijeenkomsten van de eerste communicanten groepen meegedaan en heb ik mij bij de parochiewerkgroep aangesloten.

Behalve onze betrokkenheid bij de SMMK (Stichting Migrant Moeder en

Kind) gaan wij op huisbezoek in de parochie alsook bij MMK - vrouwen. Verder ben ik van plan om bij het “Shiva” (Spiritualiteit HIV/AIDS) te gaan werken om contact te kunnen krijgen met hen die met HIV moeten leven.

Zr. Judith, P. Vincent SVD en ik waren op bezoek bij de MC “Missionaries of Charity” (Orde van Moeder Teresa). Die zusters geven elke dag, behalve op donderdag, aan ongeveer 80 mensen een maaltijd. Wij zijn van plan om minstens een dag per week daarnaar toe te gaan om te helpen. Als wij de armen in verschillende situaties ontmoeten zijn we ervan overtuigd dat wij onze identiteit niet verliezen.

Wij hadden een bijeenkomst met P. Heinz Kulüke SVD in Duivendrecht. Hoewel zijn bezoek kort was, was het heel inspirerend. Hij zegt: *“Het is geen probleem als jullie geen huis hebben. Wij verliezen onze identiteit alleen wanneer wij stoppen met ons werk met en voor de armen. Zolang wij gericht zijn op de armen zijn wij op het goede pad”*.

Zr. Celine

Den Haag

Op 10 mei organiseerde de KNR een presentatie over het jaarthema “Geroepen om te delen” in HIRCOS, Den Haag.

Ik heb de bijeenkomst bijgewoond. Velen waren onder de indruk van het goede missionaire werk dat onze zusters en broeders daar verrichten.

Hierbij een kort verslag van de KNR hierover.

Presentatie Open brief over economie

De Open brief over de economie, die in de KNR is opgesteld in het kader van het jaarthema “Geroepen om te delen” is zaterdag 10 mei officieel gepresenteerd.

Dit gebeurde tijdens een bijeenkomst in HIRCOS (Haagse Internationale Religieuze Gemeenschap Schilderswijk) SVD-SSpS in Den Haag.

Vier sprekers die allen volop betrokken zijn bij de onderkant van de samenleving, reageerden op de brief.

Lieke Steinmeijer, directeur van het MARA (Het katholieke maatschappelijk activeringswerk in Zuid-Holland) gaf haar reactie in de vorm van een brief terug. In haar brief aan de religieuzen liet ze weten veel te herkennen.

We leven in een samenleving waar je alleen lijkt mee te tellen als je het gemaakt hebt. Maar mensen zijn juist waardevol in hun kwetsbaarheid.

Mensen helpen anderen en op een ander moment worden zij zelf geholpen. Een nieuwe economie krijgt al vorm via internet met allerlei initiatieven waarin mensen met elkaar in contact komen voor spullen, het gebruik van een auto of het afhalen van een maaltijd. Marie-Anne van Erp; coördinator van het MOC (Multicultureel Ontmoetingscentrum

vanuit Heilig Hart-kerk opgezet) vertelde hoe een klein idee in 2007 uitgroeide tot een centrum waar nu zeventig vrijwilligers met twintig nationaliteiten hulp geven aan buurtgenoten. Sommige vrijwilligers zijn ooit begonnen als hulpvrager.

Iedereen is er welkom. De groei van het centrum is mooi maar schept ook weer zijn eigen problemen. Er is meer structuur nodig en de gemeente helpt daar vooralsnog niet bij. Het Multicultureel Ontmoetingscentrum wil niet alleen hulp bieden, maar ook spreekbuis zijn van de mensen die het minder goed hebben getroffen.

Elly Burgering werkte voorheen bij de politie, en nu bij het Straatconsulaat en in de gemeentepolitiek. Het Straatconsulaat komt op voor daklozen en drugsgebruikers. Onze samenleving hecht veel waarde aan vrijheid maar zonder solidariteit van mensen met elkaar is die vrijheid vals. De overheid bedenkt maatregelen, die rampzalig zijn voor de mensen die ze treffen. De burgers kijken weg, of weten niet wat te doen. Toch is er ook goed nieuws.

Voor een verwendag voor dakloze vrouwen worden uit het hele land spullen gebracht. Op een bijeenkomst over zwerfjongeren wordt uitgegaan van hun capaciteiten en niet van hun problemen, en dan blijkt er van alles te kunnen. We moeten luisteren naar alle mensen. Iedereen moet iets kunnen bijdragen aan de samenleving.

Michel Rogier is raadslid voor het CDA in Den Haag. Daar ziet hij dat de economie goed draait, maar ook dat het slecht gaat met de onderkant van de

samenleving. De taak van de politiek is dan enerzijds op te komen voor maatschappelijke waarden en anderzijds het faciliteren van dingen die door burgers worden gedaan. De participatiesamenleving is het CDA op het lijf geschreven, maar het is niet bedoeld als dekmantel voor allerlei bezuinigingen. Het betekent eerder dat iedereen mee moet kunnen doen. Hoge idealen zoals waar de brief van getuigt zijn daarbij hard nodig. Je moet een stevig verhaal neerzetten, om een stukje daarvan te kunnen realiseren.

Na deze sprekers was er een levendige discussie in de zaal. Het was opvallend hoe veel van de aanwezigen volop betrokken zijn bij wat er in de samenleving gebeurt. De religieuzen proberen daaraan met hun eigen werk en ook via het projectenfonds PIN (Projecten In Nederland) bij te dragen.

De conclusie van de middag kan zijn dat een goede samenleving alleen tot stand kan komen als iedereen haar of zijn steentje daaraan mag bijdragen. Iedereen is geroepen om te delen.

Zr. Celine

Nieuwe stappen op mijn weg in de kunst Interview Marie- José en Zofia

Zr. Zofia, enkele jaren geleden ben je lid geworden van de “Stichting Kunstkring Parkstad”. Kun je ons iets vertellen over die stichting?

Ja, daar is inderdaad nogal wat over te vertellen. Deze stichting is begonnen om 'n soort platform te scheppen voor

amateurs, semi professionele en professionele kunstenaars, die wonen en al of niet werk hebben in de regio Parkstad Limburg (gedeeltelijk de vroegere Oostelijke Mijnstreek) met zo'n 255.000 inwoners. De oprichters van de stichting wilden de mogelijkheid bevorderen om sociale contacten te leggen tussen kunstenaars en de wijkbewoners.

Zr. Zofia en Collega

Omdat kunst helaas nog te vaak gezien en beleefd wordt als een elitair gebeuren wil de Stichting duidelijk laten zien dat kunst er is voor iedereen en daarom zou die kunst in zijn vele toepassingen makkelijker bereikbaar moeten zijn.

De Stichting denkt hierbij vooral aan de sociaal zwakkeren, scholieren, studenten, ouderen en mensen zonder werk. Vooral deze laatste groep zijn mensen die door hun bijzondere maatschappelijke positie vaak verstoken blijven van de toegevoegde waarde die kunst voor elk individu kan hebben.

Nou, dat was een mondvoll. Waarom ben je in 2012 lid geworden van deze Stichting?

Toen ik hoorde over de Stichting ben ik me gaan oriënteren of ik via "Stichting Kunstkring Parkstad" in contact kon komen met mede-kunstenaars, met name op het gebied van schilderen. Graag wilde ik met hen onze gezamenlijke kennis, ideeën en ervaringen delen, zoals dit trouwens ook geldt voor andere kunstenaars en zeker geldt dat voor iemand die uit een ander land komt en hier nog zoveel moet ontdekken en leren kennen.

En zijn je verwachtingen uitgekomen?

Ja, er zijn contacten gelegd; we hebben verschillende bijeenkomsten gehad; we hebben deelgenomen aan een aantal tentoonstellingen. Zo kregen in maart 2013 alle leden van de Kunstkring Parkstad gelegenheid om hun kunstwerken te laten zien/te bespreken bij het "Brunssum Talent Festival 2013" in het Schutterspark te Brunssum.

Helaas waren de 'weergoden' ons die dagen niet goed gezind! Verder heb ik in maart en april van dit jaar deelgenomen aan de tentoonstelling in Heerlen in de "Oranjehof". Die tentoonstelling was alleen gedurende de weekenden geopend. Er waren allerlei kunstwerken te zien: schilderijen, beeldhouwwerk en keramiek.

Hebben jullie binnenkort nog meer activiteiten?

Nee, de laatste tijd ligt onze Stichting 'n beetje stil. Onze voorzitter (tevens medeoprichter van de Stichting) de heer Jan Weijers, lijdt aan een slepende en pijnlijke ziekte: botkanker. Hij is wel nog gedeeltelijk actief en functioneert ook nog als voorzitter,

maar het begrip “loslaten” is voor hem blijkbaar nog een stap te ver op het ogenblik. Vandaar dat er enkele bestuursleden en ook enkele leden van de Stichting ons verlaten hebben.

Voorlopig wachten we dus af wat de toekomst zal brengen. Ja, Jan Weijers leeft vóór de kunst en met de kunst. Hij zegt er dit van: *“Kunst is een emotionele ervaring, creëert gevoelens. Kunst is rationeel, agressief direct. Kunst is voor ieder een andere gewaarwording.*

Kunst kan ontroeren, maar ook pijnlijk treffen.

Kunst kan je meevoeren, maar ook blokkeren in datgene waarvoor de kunst geschapen is.

Maar altijd heeft kunst een persoonlijke achtergrond, die gelukkig door iedereen anders wordt ervaren. Goede kunst is een creatie welke je tot nadenken aanzet.

En om het grote misverstand uit de wereld te halen: goede kunst is een individuele zaak, die door velen gedragen kán worden”.

Ik kan me vinden in de woorden van Jan. Hoewel we ons momenteel in een moeilijke tijd bevinden wat de toekomst betreft wil ik toch kleur blijven geven aan de “Stichting Kunstkring Parkstad”.

Marie José, bedankt voor dit gesprek, waardoor ik mijn verhaal kwijt kon.

Zr. Zofia Senger

Het verhaal van ons 14de Generaal Kapittel

Na de vele en intensieve voorbereidingen in Rome door het Congregationeel Leiders Team en door alle zusters in de regio's en provincies werd uiteindelijk het 14de Generaal Kapittel gehouden op 27 april tot met 30 mei 2014 in het Moederhuis Steyl. De hoofd facilitator was Zr. Rosemary Howarth SSND en Zr. Emmie Vas SSs als haar assistente.

Op 27 april werd de plechtige en multiculturele Eucharistieviering gehouden in de grote kapel met P. Paulo Narui Daisuke SVD (Japan) als voorganger. P. Stanislaus T. Lazar SVD (India) en P. Crescente Antonio De Rivera SVD (Filippijnen-Rome) waren concelebranten en ze droegen in processie de Paaskaars en de Bijbel met zich mee.

Links-rechts: P. Stanislaus T. Lazar SVD, P. Paulo Narui Daisuke SVD als voorganger en P. Crescente Antonio De Rivera SVD.

Vijf zusters kapittelleden die elk een continent vertegenwoordigde volgde daarna met zang en dans en symbolen. “Gesterkt door de Geest, het verhaal van Gods liefde doorvertellen” was het thema van dit 14de Generaal Kapittel.

Zr. Theresia Hörnemann en negen groep-
vertegenwoordigers

Na de Eucharistieviering werd het Generaal Kapittel officieel geopend. Als Kapittel President stak Zr. Maria Theresia Hörnemann de Kapittelkaars aan de Paaskaars aan. De negen groep-vertegenwoordigers namen een kaars en staken die aan de Kapittelkaars aan. Zr. Maria Theresia en de vertegenwoordigers leidden de kapittelleden en alle aanwezigen naar de kapittelzaal. Precies om 11:35 uur verklaarde Zr. Maria Theresia het 14de Generaal Kapittel open. Het gebed van toewijding werd in stilte gebeden en daarna ondertekend, als teken van inzet en verbintenis aan het 14de GK.

Zr. Maria Theresia bemoedigde de kapittelleden in haar openingstoespraak de moed te tonen om de noodzakelijke veranderingen aan te brengen, zowel attitudes als structurele. Ze nodigde de zusters uit zich te laten leiden door het Woord Gods en door diepe compassie voor de ontwikkeling van de mensheid.

In de eerste week van het GK was teruggaan naar de wortels van onze congregatie. Zrs. Carolina Rehbein en Jacqueline Mulberg hielden een indrukwekkende lezing over Moeder Theresia Messner. Hierdoor kwamen we meer te weten over haar, wie ze was en wat ze alles heeft gedaan in de

bloeiperiode van onze congregatie. Dit werd gevolgd door een begeleide bezoek aan de historische plekken in Steyl.

Twee dagen waren besteed aan de verhalen van de regio's en provincies. Het was heel interessant en inspirerend te weten waar onze zusters overal ter wereld mee bezig zijn. Met deze verhalen waren we reflectief te werk gegaan. Het was voor ons een verrijkende ervaring!

Heel belangrijk ook deze week waren de verhalen van het Generaal Bestuur, Missiesecretariaat en van de Generaal Econoom. Essentiële data en informatie waren doorgegeven (bij de terugkoppeling in onze provincie geven de Zrs. Shyny en Melina deze informatie door).

Ter voorbereiding voor de verkiezing begonnen de kapittelleden zich bezig te houden met het onderscheidingsproces betreffend criteria voor leiderschap en ook de mogelijke namen van zusters als leidster/leidsters. Zr. Rosemary Howarth heeft ons eerst het belang van een goede en effectieve onderscheidingsproces uitgelegd.

In de tweede week hadden we te maken met de verschillende sprekers. P. Heinz Kulüke SVD, vertelde zijn verhaal door zijn missiewerk in Cebu City, Filippijnen. Zijn lezing was bedoeld om het GK thema voor ons te verdiepen. Zr. Maria Elisabeth Klein, Moeder Generaal van de SSpSAP gaf een duidelijke, informatieve en mooie lezing over hun rol binnen de Arnoldusfamilie.

Pater Generaal SVD, Moeder Generaal SSpS
en Moeder Generaal SSpSAp

De twee lekenpartners werden uitgenodigd om hun verhaal te delen. Mevr. Myrna Trabajo-Pagsuberon werkt als leekpartner van de SSpS in Zuid-Filippijnen. Ze werkt vooral met en voor vrouwen, voor hun ontwikkeling. Mevr. Adriana Santiago Campos werkt voor onze zusters in Brazilië. Ze heeft gewerkt om de SSpS scholen te helpen en te redden van de ondergang. Beiden vrouwen werken met grote bezieling en bewogenheid. Zij delen écht met onze missie mee.

P. Jürgen Ommeborn SVD bracht ons terug naar de levensverhalen van onze Stichter en Medestichteressen binnen de context van GVS. Hoewel zij deze woorden GVS niet in de mond namen kunnen we inspiratie putten uit de woorden die ze aan ons nagelaten hebben. Enkelen hiervan zijn "Moge de Heilige Drieëne God in onze harten leven en in de harten van alle mensen." In de tweede uitgave van Stadt Gottes schreef Pater Arnold: "Moge de Heer en zijn Moeder je helpen dat je een trouwe strijder bent en blijft voor de waarheid en gerechtigheid strijden."

Zr. Beatrix Maryrhofer SSND, legde ons uit over de veranderingen in het

denken en doen en de bijbehorende actie of beslissing als gevolg hiervan: religieus leven, de positie van de vrouwen in kerk en maatschappij, de theologie van de Schepping.

Zr. Beatrix SSND

P. Jose Cristo Rey Paredes CMF, besprak met de kapitularen over de globale trends in de wereld van vandaag in de kerk, samenleving, in de politiek, economie en religie en hoe deze onze missie beïnvloeden.

Het begin van de derde week ging over de presentie van de **Richtlijnen die bepalend zijn voor onze congregatie in de komende zes jaar**. Hiervoor was een commissie gevormd. De zusters Anna Damas, Gracy Antony, Milagros Sandoval en Margaret Hansen werkten aan deze richtlijnen. Deze richtlijnen zijn gebaseerd op de reflecties van de kapitularen, hun inzichten afgeleid van de verhalen van de provincies en regio's en van het CLT. Ook zijn ze afgeleid van de inputs van de verschillende sprekers. Na de vierde revisie was het document **Richtlijnen** uiteindelijk klaar en goedgekeurd door de kapittelleden.

Ook in deze week en in de vierde week hadden we ons beziggehouden met het proces van **gezamenlijke onderscheiding** ter voorbereiding

voor de verkiezing van de Generale Leidster en haar teamleden. Dit proces heeft ons goed geholpen bij de verkiezing daardoor was de verkiezing heel rustig en vreedzaam verlopen.

Nieuwe Generaal bestuur

Zr. Maria Theresia Hörnemaan was herkozen als Leidster en de zusters Maria Cristina Avalos, Mary John Kudiyiruppil, Mikaelin Bupu, Eleonora Cichon, Margaret Hansen en Miriam Altenhofen. Van harte gefeliciteerd!

Ook werd dit proces gebruikt bij de besprekingen, reflectie en beslissingen nemen bij het bepalen van de Richtlijnen en bij de goedkeuring van de resoluties. De uitgenodigde vier waarnemers: Mevr. Myrna Trabajo-Pagsuberon, Mevr. Adriana V. Campos, P. Stanislaus Lazar SVD en P. Paulo Narui Daisuke SVD deelden ook hun ervaringen en observaties. Ook hebben de twee SVD's wat suggesties meegegeven ten bate van het bepalen van onze Richtlijnen.

Kapel Steyl

De vierde weekend gingen de kapittelleden en service personeel naar Kevelaar, Goch en Issum voor een pelgrims tocht. Het was een heel zonnige dag, het mooiste weer om naar onze wortels terug te gaan, biddend, reflecterend en natuurlijk gezellig samen zijn. Deze week stond ook in het teken van besprekingen, discussie, en stemmen van de vele voorstellingen die ingediend waren bij het generaal kapittel. De richtlijnen waren goedgekeurd. En op de laatste dag van het Generaal Kapittel werd een plechtige dank-Eucharistieviering gehouden. De Heilige Geest was voelbaar aanwezig gedurende deze vijf weken Generaal Kapittel.

Zr. Melina

**Viering van 125 jaar missiezusters
Dienaressen van de Heilige Geest
over de hele wereld
En 100 jaar aanwezigheid
In uden.**

Op zondag 1 juni hebben wij in Uden onze jubileums - **125 jaar congregatie en 100 jaar onze aanwezigheid in Uden** - gevierd. Tijdens deze viering werd voornamelijk de nadruk gelegd op **100 jaar Missiezusters Dienaressen van de H. Geest in Uden.**

Er was veel voorbereiding aan vooraf gegaan. De leiding daarvan lag in handen van Merv. Jacqueline v.d. Driel, die werd bijgestaan door de heer Adriaan Sanders, de Zrs. Melina, Willibrord, Gré en Ans Kremers, Jacobien Donkers en natuurlijk door de vele vrijwilligers.

Zaterdag 31 mei werd er naast het Arnoldusklooster een grote feesttent opgezet en ingericht. Het was een drukte van belang!

Uiteindelijk was de grote dag aangebroken. Al vroeg kwamen de genodigden binnen. We begonnen de dag met de Eucharistieviering voorgedaan door Mgr. Antoon Hurkmans, geassisteerd door deken - pastoor van Osch uit Uden en verdere aanwezigheid van veel priesters (pastores die regelmatig bij ons voorgaan in de eucharistievieringen en enkele paters SVD).

In zijn homilie benadrukte Mgr. Hurkmans dat onze missie nu en onze missie vroeger veranderd is: vroeger gingen wij naar de landen om de Blijde Boodschap te brengen, nu is het omgekeerd en worden wij bijgestaan door de zusters/broeders/paters uit het buitenland. Monseigneur bedankte de zusters voor deze eigentijdse diensten aan de Kerk verleend (deze homilie komt in het volgende nummer van Onder Ons).

De Eucharistieviering werd opgeluisterd door het Indonesisch koor uit Tilburg en Utrecht. Zij hebben verder op de dag nog verschillende keren van zich laten horen. Tot slot van deze viering drukte Zr. Suchita onze dank aan God uit met de dans "Magnificat". In één woord: prachtig!

Na deze luisterrijke viering heette Zr. Melina allen hartelijk welkom. Zij legde vooral de nadruk op het pionierswerk van onze stichter en medestichteressen en de eerste missionarissen en eindigde met een

dankgebed. Zij vervolgde haar toespraak met het thema "Dankbaarheid" (zie elders in dit nummer).

Namens het generale bestuur heeft Zr. Jessy George een dankwoord uitgesproken waarin zij de Nederlandse provincie prees over de ijver en activiteiten in deze 125 jaar en nu nog de ijver voor deze tijd behouden heeft vooral in gebed.

Zr. Lili, gekleed in originele Indonesische dracht, bracht een multiculturele dans, vol charme en lenigheid naar voren.

Na een lied tot de H. Geest, volgden er verschillende toespraken, onder andere door P. Bert Wooning, provinciaal van de SVD. Deze toespraak stond in het teken van dank, dank voor de samenwerking vooral ook op multicultureel gebied. Bert sprak de hoop uit deze samenwerking vast te houden en waar kan, uit te breiden.

De directeur van "Het Retraitehuis" de heer Bob Pluijter sprak ook woorden van dank, waarna hij een cadeau aanbood in de vorm van een "Vredespaal" waarvan er maar enkele in Nederland zijn. Deze zal geplaatst worden aan de ingang van Het Retraitehuis.

Zr. Henrianna bracht haar mooi gedicht over de geschiedenis van onze congregatie. Geweldig om op haar leeftijd (94 jaar) dit nog te kunnen (gedicht elders in dit nummer).

P. Joseph Freinademetz met zijn engelbewaarder (een klein dik engeltje)

kwam ook feliciteren. (Tekst zie elders in dit nummer)

Het personeel en de vrijwilligers van het Arnoldusklooster hebben eveneens een cadeau aangeboden in de vorm van plaquette met het opschrift “ARNOLDUSKLOOSTER” voor boven de ingang van het Arnoldusklooster. Tevens werd er door hen een ‘musical’ voorgedragen: “Tante Tru , haar paraplu “ .

Tussentijds was er gelegenheid om naar een power point te kijken over de geschiedenis van de aanwezigheid van onze zusters in Nederland, samengesteld door de Zrs. Judith en Lili. Deze power point werd continue gedraaid.

Rond half vijf werd er een koud en warm buffet aangeboden door ons eigen keukenpersoneel klaargemaakt. Het was geweldig goed!

Met een dankwoord van Zr. Melina en het bidden van een psalm door Zr. Theomara werd deze mooie dag afgesloten met de zegenbede “**VREDE VOOR JOU** “

Niet te vergeten dank te zeggen aan Frans Tichelaar die deze dag opluisterde met muziek en zang en de ceremoniemeester, de heer Adriaan Sanders, die ons deze hele dag heeft bijgestaan, waardoor alles ontspannen en ordelijk is verlopen; Zr. Lili die de bloemen geschikt heeft en veel werk achter de schermen heeft verricht, zoals uitnodigingen, programma, boekjes en dergelijke heeft getypt; Zr. Zofia, die haar prachtige schilderijen in de gangen ten toon heeft gesteld en haar

tekening van de poort en trap op de uitnodiging en het Liturgieboekje.

Met dank aan allen die deze dag hebben doen slagen en hopelijk niemand te vergeten te hebben sluit ik dit verslag af.

Zr. Monique

Toespraak 1 juni

Thema : Dankbaarheid

Ik heet u allen van harte welkom bij deze gelegenheid van het 100 jaar bestaan van de Nederlandse provincie in Uden! Ook gedenken wij vandaag het 125 jaar bestaan van onze wereldwijde Congregatie Missiezusters Dienaressen van de Heilige Geest. Het begon allemaal voor ons, SSps Zusters, in 1889 aan de Maas in Steyl!

Het doet ons goed om met zo’n groot aantal dit bijzonder feest met u te vieren. Een mijlpaal vieren! Inderdaad, alles is in Steyl aan de Maas begonnen.

Als we de kopstukken van de wijkkranten toen hadden kunnen lezen zou er misschien zó hebben gestaan: “Aan de Maas ontspringt iets moois” of “De missie - koorts verspreidt zich vanuit de Maas!”. Misschien heeft deze gebeurtenis zelfs de landelijke kranten gehaald?, Wie weet!.

Deze missie - koorts verspreidde zich heel snel... naar de verre continenten en ook dichtbij, in Nederland! In Baexem! In Uden! 100 jaar van liefdevol, onbaatzuchtig dienen in het onderwijs, in de zorg, in het pastoraat, in retraites. 100 jaar waarin veel

aandacht geschonken werd aan de vorming en uitzending van missionarissen naar de verschillende continenten: Azië, Afrika, Latijns Amerika, Noord Amerika, Oceania en natuurlijk ook naar Europa! De Zusters werden uitgezonden om de Blijde Boodschap van Gods Liefde te verkondigen in woord en daad. Gesterkt door de Geest gingen ze van het ene land naar het ander toe om het verhaal van Gods liefde onder de mensen door te vertellen, om mee te werken aan een betere wereld en aan de ontwikkeling van de vrouw.

Vandaag is een goed moment om onze vele pionierende zusters liefdevol te gedenken, in ons hart te koesteren, hen speciaal te danken. Zij zijn allen baanbrekend te werk gegaan. Zij hebben de baan gelegd voor de zusters die hen volgden om mee te werken aan Gods Rijk van vrede, liefde en gerechtigheid.

Dit is 100 jaar geleden! Dit is 125 jaar geleden! En nu? Wij zetten het missiewerk voort van onze eerste zusters... de missie beweging gaat door. Gewapend met de gaven van groot geloof, hoop, liefde en vertrouwen, van medemenselijkheid, van mededogen, van barmhartigheid gaan we onverminderd door, ook hier in Nederland.

SSpS Nederland is een provincie met veel oudere zusters. Op dit moment zijn wij nog maar met 57 zusters: waarvan 46 Nederlandse, twee Duitse en negen zusters uit India, Indonesië, Filippijnen, Paraguay en Polen. Het loslaten en het wagen in het onbekende kenmerken onze provincie.

Onze interculturele gemeenschappen (Tilburg, Den Haag, Amsterdam en Treebeek) en onze verbondenheid met elkaar, onze inspanningen om te kijken naar de toekomst en het wagen in het onbekende of iets nieuws en tevens de essentie van het religieus leven behouden, zijn grote uitdagingen voor ons. In de afgelopen 15 jaar hebben we een aantal huizen als eigendom opgegeven. De laatste waren het Retraitehuis en onze grond in Uden. Dit hoort bij het proces van het loslaten.

Ook onze missie - activiteiten veranderen! De missionaire werkzaamheden die zo vertrouwd waren zijn weg. Nu zijn we op zoek naar andere manieren of vormen van dienstbaarheid en hulpverlening. Het overlijden van vele zusters confronteert ons met de betrekkelijkheid van het leven. Door onze verbondenheid mét én vertrouwen in elkaar en ons vertrouwen in God, hebben we een keuze gemaakt tussen de cultuur van de dood en de cultuur van het leven. *Wij kiezen voor het leven!*

Een nieuwe toekomst is zich langzaam aan het ontfouten voor onze ogen. Nieuwe initiatieven worden genomen door de jongere. Nieuwe initiatieven die hoop geven voor de toekomst aan jongeren zowel als aan ouderen. Als provincie geven we alle kansen aan onze jongere zusters om zich te ontwikkelen door taalstudie en opleidingen te volgen op het gebied van sociaal, pastoraal en administratief werk.

Onze buitenlandse missionarissen zijn het gezicht van onze provincie naar

buiten door hun betrokkenheid in sociaal - pastoraal werk in parochies en in verschillende maatschappelijke organisaties zoals de HIV Vereniging, vluchtelingen, migranten, vrouwen groepen, jongeren en ouderen. Begin dit jaar zijn we begonnen in Amsterdam Oost met twee zusters; vier zusters leven en werken in Schilderswijk Den Haag; drie zusters in Tilburg werken in de parochie en in de stad. Een zuster houdt zich bezig met de holistische benadering van genezing. Eén zuster kunstenares verrijkt onze provincie en congregatie met haar creatieve talenten. Deze gevarieerde activiteiten houden onze provincie in beweging.

De aanwezigheid van onze lekenleidsters, medewerkers en vrijwilligers is een verrijking en een grote steun voor ons. En tevens een uitdaging. We leren voortdurend van elkaar; het is een geven en nemen, vertrouwen in elkaar opbouwen en versterken om samen de toekomst met volle hoop tegemoet te gaan. Ons ideaal blijft hetzelfde: werken aan de komst van Gods Rijk met nieuwe vormen aangepast aan deze tijd.

Wij zijn op weg naar het tweede 100 jaar! Dankbaar zijn we voor de eerste honderd jaar! Onder Gods leiding gaan wij samen verder door!

Onder Ons Provincie Nederland

Een fijne voortzetting nog van ons feest! Veel plezier en hartelijk dank voor het mee vieren!

Zr. Melina

Feestweek retraitehuis

Ingang van Retraitehuis

Feestweek ter ere van het vijftienvijftig jarig jubileum. Daags na Pinksteren ging de feestweek van start met een heerlijk champagne ontbijt voor alle bewoners, aanwezige medewerkers en vrijwilligers. Aan de lange feestelijk gedekte tafel heeft iedereen mogen genieten van al het lekkers, compleet met chique drankje.

Daarna werd de feestweek officieel geopend met een woord - en communiedienst met als thema dankbaarheid in de mooi versierde kapel.

Toni en ijs wagen

Het middag programma is muzikaal opgeluisterd door Gerard en Josefien Dortmans. Ook is deze dag het nieuwe logo van het Retraitehuis onthuld.

De woensdag stond in het teken van Diva Dichterbij. De Diva zong de sterren van de hemel. Van te voren kwam Liesbeth Deckers van het Ouderenfonds een cheque uitreiken. Hiervan zijn diverse spellen gekocht voor in de huiskamers en ook het dierenverblijf is hiervan bekostigd. Symbolisch is deze middag het dierenverblijf in gebruik genomen. De twee konijnen die een week ervoor hun intrek hebben genomen in het prachtige hok met ren, kwamen speciaal voor deze gelegenheid even naar binnen. Deze twee kleine diva's haalden zelfs de krant.

Donderdags scheen de zon en het was weer prachtig weer. Dat was erg fijn voor de Vossenjacht.

De vossen

Deze dag waren er ook veel vrijwilligers, medewerkers en familieleden om mee te helpen. Tijdens een heerlijke wandeling door de tuin en het bos van het Retraitehuis gingen de groepen op zoek naar de Vossen om letters te verzamelen. Met de letters kon men een zin maken, maar liefst vijf groepen hadden de puzzel goed

opgelost; samen vieren we het zilveren jubileumfeest. Bij terugkomst in de tent en refter was er voor iedereen een lekker ijsje en later kwam de frietwagen. De Frietbakker heeft een uur constant gebakken, er is goed gegeten door iedereen. De uiteindelijke winnaars kregen ieder een chique kop en schoteltje met heerlijke chocolade snoepjes erin.

De laatste dag voor de bewoners was er een Brabantse koffietafel met allerlei lekkers en ouderwetse Brabantse lekkernijen zoals zult en bloedworst.

's Middags kwam er een volksdansgroep en later kwam de orgelman de middag nog muzikaal afsluiten. Veel bewoners waren moe maar voldaan van een week vol feestelijkheden. Voor de feestcommissie was het echter nog niet afgelopen. Op zaterdag was er een feestelijke ontmoeting voor genodigden. De gasten zijn ontvangen met een heerlijk glaasje Prosecco, het gezelligheidskoor uit Uden trad op en er waren enkele sprekers. Bob Pluijter gaf een toespraak en ook Zr. Helentruida Verstappen deed een woordje. Ook dit was een hele gezellige middag.

Activiteitenbegeleiding
(Uit Beeldspraak Juni)

Na 125 jaar

Op 8 September 1875 sticht Arnold Janssen een missiecongregatie St. Michael in Steyl, spoedig melden zich ook meisjes aan.

Zr. Helentruida en Ir. B. Pluijter

Vader Arnoldus, Moeder Maria en Moeder Josepha legden het fundament van onze congregatie in een onooglijk huis en armoede was 't bestaan. Veel jonge vrouwen melden zich aan er werd van de Franciscanen een klooster gekocht, nu werd met de vorming van de zusters begonnen en is onze congregatie op 8 december 1889 ontstaan.

Nu gaan de zusters naar de verre landen, leren de taal, de cultuur en het bestaan, helpen vrouwen, moeders en kinderen, spreken voor de radio zodat ieder Gods Woord kan verstaan.

In Europa is de tijd veranderd, er komen haast geen roepingen meer voor, maar uit onze missielanden komen de zusters en zo gaat ons werk toch door.

Ook Nederland is een missieland geworden en met vreugde ontvangen we nu van buitenaf op andere wijze is het tegenwoordig.

We begonnen in Tilburg, Den Haag en Amsterdam met luisterend oor en veel aandacht.

Hier in deze steden met zo vele talen, Inwoners van vele landen overzee in

armoede, uitsluiting of illegalen, dat is het veld voor hen van hier of overzee.

Nog staan we aan het begin van onze werkwijze met belangstelling, meeleven en een luisterend oor, aftastend waar de moeilijkheden verrijzen, zo gaat ons missiewerk nu door.

Zr. Henrianna

Josef Freinademetz

Goede middag geachte genodigden!
Vooreerst zal ik u uitleggen wie er hier voor u staat. Mijn naam is P. Freinademetz SVD, lid van de congregatie gesticht door P. Arnoldus Janssen.

Ik heb als missionaris lang in China gewerkt en ben later heilig verklaard tegelijk met Vader Arnoldus. Door dat feit hebben wij nogal wat privileges in het hemelse en daardoor ben ik vandaag hier in uw midden (Engeltje bril aanreiken).

Ook al ben ik dan volmaakt verklaard, ik moet mijn engeltje toch de bril vragen, want ik heb iets opgeschreven, wat ik volgens mijn medezusters in de

hemel niet vergeten mag u mee te delen. De laatste vergadering in de hemel was zeer levendig en met veel aanbevelingen.

Op de eerste plaats moest dit feest gevierd worden omdat dit dankbaarheid oproept voor de vele zegeningen die we als congregatie in de afgelopen 125 jaren ontvangen hebben. Kijk eens even op de kافت van het programma.

Deze geeft duidelijk weer hoe Gods Genade vele zielen geraakt heeft om over heel de wereld Gods Woord van Liefde door te geven en hun hele leven daarvoor hebben ingezet.

Dank aan allen die daaraan mee gewerkt hebben. Het getuigt van veel gebed en wijs beleid bij leiding en bestuur en bereidwilligheid van alle zusters. Telt u alle landen en vandaag zijn er nog 3100 zusters werkzaam voor hetzelfde doel.

Iedere zes jaar wordt geëvalueerd waar we mee bezig zijn en of het relevant is voor de noden van deze tijd en het land waar we werken. Ik ben pas in Steyl geweest en heb gezien dat de zusters en paters er hard voor gebeden hebben. Via Twitter heb ik reeds de beste wensen en Gods zegen voor het nieuwe bestuur ontvangen.

Nu zal ik verder gaan met het 100 - jarig bestaan van het Retraitehuis, want mijn tijd is vast gelegd in het protocol (engeltje mag ik alsjeblieft een beetje water).

U kunt allen begrijpen dat er heel wat te doen viel voor dit feest vooral in crises situaties. Er waren zusters die

hier pas aangekomen waren en wisten hoeveel zij nog van u konden verwachten.

Vragen uit de vergadering

Zr. Imaria was zeer bezorgd over het juiste gebruik van de Nederlandse taal. Zr. Lebuïna of jullie niemand zouden vergeten om uit te nodigen. Zr. Henriëtte of Sientje ook aanwezig zou zijn. Zr. Judith zou er genoeg geld zijn. Zr. Birgitte was blij dat het huis verkocht was en de goede zorg voor allen gewaarborgd was. Andere zusters die al langer in het hemelse verbleven hadden het allemaal aanbevolen aan hun persoonlijke heiligen en engeltjes.

Één ding stond bij allen vast, dat het een feest van dankbaarheid moest worden voor alles wat we in die 100 jaren ontvangen hebben van God en van elkaar.

Als eerste ging veel dank uit naar de geestelijke begeleiding die we dagelijks ontvangen hadden en zeer gevarieerd is, zodat ons geestelijk leven op alle manieren gevoed wordt en wel als volgt: Een zeer eenvoudige degelijke Franciscaan, die ons in eenvoud en armoede voorging.

U kent hem wel... hoe heet hij?

Een zeer ervaren geestelijke begeleider, die in vele landen met religieuzen gedeeld heeft. Hij is ook generaal geweest.

Wie is dat?

Een uitstekende exegeet, het evangelie wordt ons aangereikt zo levendig en blij dat het een antwoord van binnen uitlokt bij de zusters.

Wie is hij?

Hij beleeft het evangelie vol vertrouwen en liefde in al zijn facetten. Bij het woordje in de Mis en bij alle situaties weet hij te inspireren.

Wie is hij?

Een missionaris SVD die ons de spiritualiteit en de weg van Vader Arnoldus als missieopdracht voor houdt.

De zusters danken hen allen voor hun leiding op de weg naar het Eeuwige en bevelen alle achterblijvers aan hun geestelijke zorg aan. Nu nog aanbevelingen die ik via Twitter en Facebook heb vernomen van hen die in de afgelopen 100 jaar de zusters ontmoet hebben. Want missiezuster ben je als je bij de congregatie intreedt. Niet alleen zij die uitgezonden zijn maar ook hier in Nederland is er vaak veel gebeurd. Onderwerpen die nu aan de orde komen in de maatschappij waren bij ons toen de speerpunten.

De getroffen en van de watersnood in Zeeland werden bij ons opgevangen. Engelse en Duitse militairen werden eveneens bij ons opgevangen.

In Well werden de ouderen en alleenstaanden al opgevangen eveneens geestelijk gehandicapten die de kans kregen om aangepast werk te vinden.

De mannen die in de mijnen werkten werden zorgzaam opgevangen in het gezellenhuis in Hoensbroek. s 'Nachts om 04:00 uur werden de boterhammen met spek en ei klaar gemaakt om mee te nemen. Daarna gingen de zusters rond om te controleren of ze allemaal naar het werk waren en werden de

seksboekjes weggenomen want de meisjes kwamen de kamers poetsen.

Gedurende 10 jaar werden vrouwen, die leden onder huiselijk geweld door Zr. Laetamaria opgevangen in de bungalow. Ook in Treebeek werden mijnwerkers en vrouwen die leden onder huiselijk geweld opgevangen. Mijn tijd is te kort om nog uitgebreid te vermelden wat de zusters allemaal gedaan hebben in Tilburg, Horn, Belfeld, Honselersdijk, Uden, Kerkrade. Maar ik kan u verzekeren dat al die zusters ware missiezusters waren en nu met de hele hemelse Arnoldusfamilie vol vreugde en dankbaarheid vandaag samen met jullie meevieren.

Tot slot wil ik nog een paar woorden aan de toekomst wijden en u een paar leuke anekdotes niet onthouden die ons hier in de hemel ter oren kwamen.

De partij van de dieren stuurde een felicitatie en bedankje voor de opvang van autochtone en allochtone katten.

Zr. Bernardine mag terug zien op 50 jaren facilitaire dienst en was al die jaren verantwoordelijk voor het schilderen van het klooster.

Zr. Rosmunda leed aan een hevige knieontsteking en liet zich behandelen volgens een holistische en alternatieve geneeswijze. Daarom had ze haar knie gewikkeld in koolbladeren. Op een vraag naar het resultaat van deze behandeling antwoordde ze: Dat het met de knie wel goed ging maar dat ze last had van al die konijnen die nu op de koolbladeren afkwamen.

Met onze taalstudenten is er soms ook verwarring. Zo kennen zij wel papierkoek en geen peperkoek of ontbijtkoek.

In plaats van onder de indruk zijn krijgt men te horen dat ze ingedrukt worden. (engeltje waarschuwt Freinademetz dat zijn tijd om is).

Dan wil ik tot slot nog zeggen dat wij in de hemel allemaal dankbaar zijn voor de goede zorgen van de directeur, de managers en alle lekenpersoneel en ook met de nieuwe eigenaar van “Het Retraitehuis” en zijn toekomstplannen.

Maar het belangrijkste bericht dat ik ontving was de nieuwe ontwikkeling met onze nieuwe missionarissen: zusters zowel als SVD medebroeders.

Blijf het ideaal van Vader Arnoldus voor ogen houden, heb vertrouwen zelfs als men je, zoals met hem gebeurde voor gek verklaren. Blijf geloven in de toekomst. Hier in Uden en in Teteringen liggen jullie powerbronnen van gebed en offers en in stil gedragen lijden. Alles is missie voor de hele wereld, in geloof en vertrouwen in het komend Koninkrijk Gods.

Zr. Willibrord

In Memoriam

“Een biddende mens vermag alles bij God”.

Zr. Josepha Hendrina Stenmanns

Zuster Justissima SSpS
Christina, Maria Donkers

Onder Ons Provincie Nederland

Geboren: 15-01-1922 Erp,
bisdom 's Hertogenbosch
Ingetreden: 13-10-1950
Mariabosch Baexem
Eerste Geloften: 02-07-1953
Mariabosch Baexem
Eeuwige Geloften: 02-07-1959
Mariabosch Baexem
Overleden: 07-05-2014 Uden
Begraven: 10-05-2014 Uden

Zr. Justissima groeide als oudste meisje op in een groot gezin. Toen zij zes jaar was stierf haar moeder. Vader bleef achter met zes kleine kinderen. Hij hertrouwde en er werden nog tien kinderen geboren. Mee zorgen en mee werken heeft “onze stien” dus al vroeg geleerd. Zij was altijd dankbaar dat haar tweede moeder geen onderscheid maakte tussen de kinderen. In dit gezin werd dan ook de basis gelegd voor een leven in geloof, vertrouwen en dienstbaarheid.

Al vroeg voelde zij zich geroepen om naar het klooster te gaan, maar de thuissituatie liet dat niet toe. Haar hulp in het gezin en op de boerderij kon nog niet gemist worden. Een jongere zus, onze Zr. Gondulphine z.g. ging haar vóór naar het klooster. Op 28-jarige leeftijd trad ook zij in te Baexem.

Het leven van Zr. Justissima stond in het teken van dienstbaarheid, eenvoud en dankbaarheid. Haar missie lag in Nederland. Vele jaren heeft zij met grote toewijding haar werkzaamheden in de keuken en ook in de huishoudelijke dienst vervuld in Baexem, Horn, Tilburg en Uden.

Zr. Justissima blijft in onze herinnering voortleven als een oprechte, blijde en gastvrije medezuster. Haar handen hebben niet alleen gewerkt, maar ze had ook biddende handen. De tekst van Moeder Josefa Hendrina Stenmanns, heeft haar waarschijnlijk altijd geïnspireerd: “Een biddend mens vermag alles bij God”.

De band met haar grote familie is altijd zeer hecht gebleven. Dat betekent dat ze vaak, samen met haar zus, afgehaald werd om bij een of ander familiefeest aanwezig te zijn.

Toen dat op latere leeftijd niet meer mogelijk was, bezochten zij haar vaak in Uden. Woorden van waardering en dank voor wat Zr. Justissima in haar jonge jaren voor het gezin had betekend en ook nu nog betekende hoorden we tijdens de Eucharistieviering van haar jongste zus. En mét hen zijn ook wij dankbaar voor wat Zr Justissima gedurende meer dan 60 jaar als SSpS voor onze congregatie en ver daarbuiten heeft gedaan.

Op haar gedachtenisprentje lezen ze: *“Het was goed haar in ons midden te hebben. Moge haar hart, dat altijd groot en wereldwijd was, nu volledig vervuld worden van de liefde van haar Heer”*. Dat is ook onze bede en onze wens.

Zr. Marie José Geurts

Mededelingen

Namens alle zusters van de Provincie Nederland wensen we jullie...

Proficiat voor jullie professiefeest.

Zr. Henrianna van Eyck	70 jaar 2 juli
Zr. Theresilla Weijs	70 jaar
Zr. Bernarda Scholts	65 jaar
Zr. Florentia Jacobs	60 jaar
Zr. Odetta Peters	60 jaar
Zr. Ancilla Maria	50 jaar 2 jan

Overleden familieleden:

Broer van Zr. Teclane

Broer van Zr. Bernarda

Adres van Onder Ons:

Provinciaal Missiezusters

Dienaressen v.d. Heilige Geest.

Volkelseweg 30, 5405 Uden.

newonderons@gmail.com